

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120203391
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120203391.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyho a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci navrhovateľky, matky, U.. W. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom v W., Q. XX proti otcovi J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom v J. XXX, za účasti maloletého G. E., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, so sídlom v Trenčíne, M. R. Štefánika 20, o určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k maloletému, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 10. decembra 2020, č. k. 21Pc/8/2020-53, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov III. a IV. potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že J. G. je otcom maloletého G. E., narodeného z matky W. E.. Výrokom II. maloletého G. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Výrokom III. otca dieťaťa zaviazal prispievať na výživu maloletého G. sumou 90,00 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, s účinnosťou od 05.05.2017. Výrokom IV. zaviazal otca dieťaťa zaplatiť maloletému G. nedoplatok na zročnom výživnom v sume 3.858,30 eur, v splátkach po 50 eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade nezaplatenia jednej splátky sa stane zročným celý zostatok nedoplatku na výživnom. Výrokom V. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V rozhodnutí konštatoval, že matka maloletého sa podaným návrhom domáhala určenia, že domnelý otec, J. G. je otcom maloletého G., súčasne žiadala zveriť maloletého do jej výlučnej starostlivosti a otca zaviazal na platenie výživného vo výške 150 eur mesačne za obdobie tri roky späťne od podania návrhu, teda od 05.05.2017. Po vykonanom dokazovaní, zo záverov znaleckého posudku Mgr. Zuzany Holešovej zo dňa 03.08.2020 č. 16/2020 vyplynulo, že otcovstvo J. G. k maloletému G. E. možno považovať za prakticky dokázané, s pravdepodobnosťou 99,999987235 %, preto návrh podaný matkou súd prvej inštancie považoval za dôvodný, keďže znaleckým dokazovaním bolo otcovstvo J. G. k mal. G. preukázané bez pochybností. Pretože otcovstvo k maloletému nebolo určené žiadnou zákonnou domnienkou a ani súhlasným vyhlásením oboch rodičov, súd preto určil, že otcom mal. G. je J. G.. Keďže v zmysle § 110 CMP s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého, rozhodoval aj o zverení maloletého a výške vyživovacej povinnosti. Konštatoval, že v danom prípade rodičia maloletého spolu nežijú, vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že o maloletého sa od narodenia stará matka, v ktorej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Otec o maloletého nejaví žiadny záujem, dlhodobo ho prakticky nevidel, nenavštívil, súd preto zveril dieťa do osobnej starostlivosti matky. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť k mal. G., súd mal za to, že suma 90 eur mesačne zodpovedá

oprávneným potrebám maloletého a zároveň možnostiam a schopnostiam povinných osôb, teda jeho rodičov. Konštatoval, že matka dieťaťa je zamestnaná, dosiahla čistý priemerný mesačný zárobok v r. 2020 621,65 eur, v r. 2019 758,93 eur, v r. 2018 657,98 eur a v r. 2017 517,55 eur. Má len jednu vyživovaciu povinnosť, nevlastní žiaden majetok, ale žije v partnerskom vzťahu, kde náklady na základné potreby zdieľa s partnerom. Potreby maloletého G. a náklady na ich uspokojenie sú bežné, primerané jeho veku, dieťa má záujmové aktivity, ktoré stoja cca 60 eur mesačne, nosí okuliare, nové stoja cca 300 eur. Domnelý otec je podľa vlastného vyjadrenia dobrovoľne nezamestnaný, nie je vedený v evidencii nezamestnaných, nepoberá sociálne dávky, nevlastní žiaden majetok, nemá účty v bankách. Má bližšie nešpecifikované zamestnanie a mesačný príjem 500 eur od bližšie neuvedeného subjektu. Má T. ďalšie vyživovacie povinnosti, jeho manželka dosiahla v októbri 2020 čistú mzdu 348,71 eur. O vyživovacej povinnosti voči mal. G. a S. G. bolo rozhodované Okresným súdom Trenčín v konaní sp. zn. 35P/136/2019 v spojení s konaním Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoP/36/2020 (rozsudok nadobudol právoplatnosť 31.08.2020), výživné bolo určené sumou 110 eur mesačne pre každé dieťa. Svoje pomery v tomto konaní domnelý otec popísal v zásade rovnakým spôsobom, navyše bolo zistené, že životný štandard domnelého otca a jeho rodiny zjavne nezodpovedá dokladovanému príjmu, absolvuje s rodinou nákladné letecké dovolenky. Tvrdenia domnelého otca ohľadne jeho príjmu a zamestnávateľa súd preto považoval za špekulatívne, s cieľom znemožniť príslušným inštitúciám riadne prešetriť jeho pomery a určiť vyživovaciu povinnosť. Konštatoval, že otec sa cielene stavia do situácie osoby s minimálnym zárobkom a teda aj minimálnymi povinnosťami, skutočná situácia tomu však zjavne nezodpovedá. Celkový príjem jeho rodiny (cca 850 eur mesačne) nemôže postačovať na úhradu základných potrieb (bývanie a strava) rodiny (a ďalších dvoch vyživovacích povinností) a zahraničných dovoleniek. Uzavrel, že domnelý otec by si mohol hľadať zamestnanie s výraznejším zárobkom, zdravotný stav tomu nebráni, avšak reálne to nerobí, čo svedčí o tom, že ho zjavne nepotrebuje. Súdu sa síce snažil preukázať, že si zamestnanie hľadá, predložil dve mailové žiadosti o zamestnanie z 28.06.2020, avšak nedoložil odpoveď, preto súd túto aktivitu nepovažoval za skutočnú, dlhodobú a cieľavedomú so skutočnou snahou zamestnanie si hľadať, nielen formálne niečo deklarovať pre potreby súdneho konania. Preto otca zaviazal prispievať na výživu mal. G. sumou vo výške 90 eur mesačne a to späť tri roky od podania návrhu, teda od 05.05.2017. Dôvody hodné osobitného zreteľa videl v tom, že domnelý otec zjavne mal vedomosť, že je biologickým otcom maloletého, odmietal to akceptovať, neprejavil žiadny záujem o syna, pri snahe matky vec riešiť bol agresívny. Sám nikdy nepovažoval za potrebné vec riešiť aj po formálnej stránke. Za posledných minimálne 5 rokov na výživu mal. G. neprispel žiadnym spôsobom. Nedoplatok na zročnom výživnom vyčíslil na celkovú sumu 3.858,30 eur (42 mesiacov x 90 eur a pomerná časť výživného za máj 2017). O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého. V odvolaní namietal, že súd vychádzal z podkladov, ktoré nekorešpondujú so skutočnosťou pre určenie výšky výživného, pretože vychádzal z dokumentácie, ktorá bola predmetom iného konania v čase, kde pre konanie v tejto veci už zanikli príjmy spoločne žijúcou osobou v jednej domácnosti. Jeho žena od augusta 2020 nepoberá žiadne príspevky charakteru o starostlivosť, nakoľko sa jedná v predmetnej veci už o dospelú osobu. Manželka od novembra 2020 je doma na 60 % z platu z dôvodu pandémie a opatrení vyhlásených vládou SR. Príjem výplatnej pásky je 360 eur, čo doložil do spisu na hlavnom pojednávaní. Ďalej uviedol, že preberá všetku právnu zodpovednosť vo veci mal. G. aj za roky späť, ako uvádza súd, lebo ten chlapec nemôže za jeho nezodpovednosť a sociálne vákuum z jeho strany za roky späť, preto sa stotožňuje s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie, nesúhlasí však s výškou alimentov z titulu, že nemá na to také zdroje, aby dokázal vykryť dlh so spätným vyrovnaním, čím sa dostáva do konfliktu so zákonom, nakoľko má ešte dlh voči G. a S. G., kde spláca späť výživné určené súdom. Žiadal preto odvolací súd, aby vec prehodnotil alebo vrátil na opätovné rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu neschopnosti splniť záväzok.

3. Matka a kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrili.

4. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej len CMP) v napadnutej časti výrokov III. a IV. a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v tejto časti podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. (Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP), ako vecne správny potvrdiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

5. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil otcovstvo J. G. k maloletému G. E. a maloletého G. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. V tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolaním nebolo napadnuté, a preto nadobudlo právoplatnosť. Sporným zostalo určenie výšky výživného pre maloletého, pretože otec sa s jeho výškou, určenou súdom prvej inštancie v odvolaní nestotožnil.

6. Pokiaľ ide o výživné na maloletého, vec treba posúdiť podľa ust. § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

7. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

8. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného.

9. Na strane oprávneného treba skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodičia, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie, a to potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, ktoré závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám a starať sa o seba.

10. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zohľadňuje aj jeho majetkové pomery a to, či má vyživovaciu povinnosť voči iným osobám. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynie z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí.

11. V preskúmvanej veci z vykonaného dokazovania výsluchom otca vyplynulo, že otec maloletého je ženatý, s manželkou má D. deti, narodené v r. XXXX a XXXX, z prvého manželstva má D., narodené v r. XXXX. Otec uviedol, že biologicky má ešte jedno dieťa so susedou, ktoré nie je ale naňho napísané. Pri výsluchu otec uviedol, že nevlastní žiaden majetok, s manželkou bývajú v nájomnom byte, nemá úspory ani hnuiteľné veci väčšej hodnoty, nemá ani na auto. Nie je vedený v evidencii nezamestnaných, je nezamestnaný dobrovoľne, ale robí rôzne aktivity s A. a A., sprostredkúva podklady na T. a podobne. Toto robí pre rôzne developerské skupiny, ktoré ale nemôže bližšie označiť, pretože by prišiel o prácu. Tejto činnosti sa venuje niekedy od r. 2010 alebo 2011 doteraz; od r. 2010 doteraz nebol v žiadnom pracovnom pomere, ale vie doložiť, že si aktívne hľadal prácu. Deklaroval, že zarába 500 eur v čistom mesačne, dávnejšie, možno pred 8 rokmi, zarábal aj viac. Desať rokov žije tak, že mu peniaze dávajú na ruku, nemá ani účet v banke. Má len zL. vzdelanie D., ako mladistvý bol trestaný. Súdu predložil potvrdenie o príjme jeho manželky v X. W., a.s., podľa ktorého jeho manželka dosiahla v októbri 2020 zárobok vo výške 348,71 eur netto.

12. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu veci, zo skutočnosti, že otec je dobrovoľne nezamestnaný, nie je oficiálne nikde zamestnaný, bolo potrebné vychádzať z princípu potenciality príjmov a z toho, že otcovi nič nebráni v tom, aby vzhľadom k jeho veku a zdravotnému stavu si hľadal riadne zamestnanie s takým zárobkom, aby si mohol riadne plniť vyživovacie povinnosti k svojim piatim maloletým deťom. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pokiaľ otec nič nerobí pre to, aby si našiel riadne zamestnanie so stabilným príjmom, zjavne takýto príjem nepotrebuje a je pravdepodobný predpoklad, že dosahuje príjem z iných zdrojov v takej výške, ktorý stačí na uspokojovanie jeho životných potrieb, pričom je zrejmé, že náklady rodiny zjavne nezodpovedajú otcom deklarovanému príjmu. Odvolací súd pritom nezistil, že by súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výživnom

vychádzal z iných údajov, ako uviedol otec pri svojom výsluchu, vrátane otcom deklarovaneému príjmu jeho manželky, ktorý otec predložil na poslednom pojednávaní. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške výživného v sume 90 eur mesačne preto odvolací súd považoval za primerané, zodpovedajúce potrebám maloletého dieťaťa a zárobkovým možnostiam a schopnostiam osoby povinnej výživou.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že ak súd uzná, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, môže maloletému oprávnenému priznať výživné späťne aj tri roky pred dňom podania návrhu. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú rôzne a je na úvahe súdu, či maloletému oprávnenému prizná výživné aj späťne. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie vychádzal z toho, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že domnelý otec od počiatku mal zjavne vedomosť o tom, že je biologickým otcom maloletého, avšak odmietal vec riešiť, ako aj z toho, že otec na výživu mal. G. za posledných X rokov žiadnym spôsobom neprispel. Tieto dôvody podľa odvolacieho súdu možno akceptovať a vzhľadom k postojú otca k uznaniu otcovstva a plateniu vyživovacej povinnosti k maloletému ich považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je možné priznať výživné aj späťne, v zmysle ust. § 77 ods. 1, veta tretia Zákona o rodine.

16. Preto odvolací súd potvrdil aj napadnutý výrok IV. rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď otec samotnú výšku nedoplatku na výživnom nerozporoval.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu podľa § 370 a nasl. CMP.